МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор із науково-педагогічної роботи
Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного та громадянського виховання

MUSICAL ART AS A MEANS OF NATIONAL-PATRIOTIC AND CIVIC EDUCATION

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного та громадянського виховання».

«01» 10 2025 р. 19 с.

Розробник: *Щербак Ігор Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного та громадянського виховання»* розглянуто на засіданні кафедри музичного мистецтва
Протокол № 3 від «01» 10 2025 р.

Завідувач кафедри *Оксана Стріхар*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного та громадянського виховання»* розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 1 від «14» жовтня 2025 р.

Голова *Людмила Хрящевська*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного та громадянського виховання»* погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу *Андрій Лабарткава*

Робочу програму навчальної дисципліни *«Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного та громадянського виховання»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 8 від «29» 10 2025 р.

Голова НМР НУК *Сергій Слободян*

© НУК, 2025
© Щербак І.В., 2025

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 7
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування 13
7. Форми поточного та підсумкового контролю 14
8. Критерії оцінювання результатів навчання 16
9. Засоби навчання…. 17
10. Рекомендовані джерела інформації 17

ВСТУП

Анотація

Дисципліна «Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного та громадянського виховання» складається з 5 кредитів ECTS, здобувачі вищої освіти формують професійні компетентності щодо здійснення національно-патріотичного та громадянського виховання учнів; здійснюють психолого-педагогічний аналіз літератури з підготовки до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів; розкривають особливості підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів у сучасних умовах; аналізують значення музично-естетичних чинників у підготовці майбутніх учителів до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів; визначають організаційно-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів; надають характеристику основним критеріям, показникам і рівням готовності та опановують модель підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів засобами музичного мистецтва.

Ключові слова: підготовка, національно-патріотичне виховання, громадянське виховання, майбутні вчителі, музичне мистецтво, музично-естетичні чинники, національно-патріотичне самовдосконалення, громадянське самовдосконалення.

Abstract

The discipline “Musical Art as a Means of National-Patriotic and Civic Education” consists of 5 ECTS credits. Higher education students develop professional competencies in the implementation of national-patriotic and civic education of students; conduct psychological and pedagogical analysis of literature on preparing students for national-patriotic and civic education; reveal the peculiarities of preparing future teachers for national-patriotic and civic education of students in modern conditions; analyze the significance of musical and aesthetic factors in preparing future teachers for national-patriotic and civic education of students; determine the organizational and pedagogical conditions for preparing future teachers for national-patriotic and civic education of students; characterize the main criteria, indicators, and levels of readiness; and master a model for preparing future teachers for national-patriotic and civic education of students through musical art.

Key words: training, national-patriotic education, civic education, future teachers, musical art, musical-aesthetic factors, national-patriotic self-improvement, civic self-improvement.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Усі галузі знань</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Електронний адрес РПНД на сайті Університету

Індивідуальне науково-дослідне завдання
–

Загальна кількість годин – 150</td><td rowspan="9">Усі спеціальності</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4;
самостійної роботи студента – 6.</td><td rowspan="6">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: 0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: усна</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: Метою дисципліни «Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного та громадянського виховання» є формування у здобувачів освіти системи знань, умінь і ціннісних орієнтацій, необхідних для використання музичного мистецтва як потужного педагогічного засобу національно-патріотичного та громадянського виховання учнівської молоді. Дисципліна спрямована на розвиток здатності майбутніх педагогів усвідомлювати духовно-культурну місію музики, формувати в учнів почуття національної гідності, любові до рідної землі, шанобливе ставлення до українських традицій, історії, культури та активну громадянську позицію засобами музичного мистецтва.

Завдання курсу:

- засвоєння ключових понять і принципів підготовки до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів;
- опрацювання провідних концепцій, принципів, форм і методів використання музичного мистецтва у вихованні громадянських і патріотичних цінностей;
- розвиток умінь і навичок добору музичного репертуару, аналізу його ідейно-художнього змісту та застосування в освітньому процесі з метою формування духовно-моральних і громадянських якостей учнів;
- формування готовності майбутнього педагога до творчої реалізації виховного потенціалу музичного мистецтва, інтеграції його у національно-патріотичну та громадянську виховну систему навчального закладу.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумов для вивчення дисципліни немає.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових. Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями:

1. Професійна компетентність передбачає здатність: застосовувати засоби музичного мистецтва у професійній діяльності; організовувати музично-патріотичні заходи; інтегрувати музичне мистецтво з іншими видами роботи; формувати емоційно-ціннісне ставлення до національної культури.

2. Громадянсько-патріотична компетентність передбачає сформованість: національної самосвідомості, патріотичних і громадянських почуттів; здатності виховувати любов до Батьківщини через музичні образи й художні символи; розуміння ролі музики у консолідації суспільства, збереженні культурної спадщини; уміння передавати духовні й моральні цінності українського народу через професійну діяльність.

3. Художньо-естетична компетентність передбачає здатність: аналізувати музичні твори національно-патріотичної тематики; інтерпретувати музичний матеріал із позицій виховного впливу; добирати художній репертуар для формування ціннісних орієнтацій; творчо застосовувати музичне мистецтво як інструмент духовного розвитку особистості.

5. Програма навчальної дисципліни

4-й семестр

Модуль 1. Музичне мистецтво в системі підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів

Тема 1. Національно-патріотичне та громадянське виховання як педагогічна проблема.

1. Сутність і зміст понять «національно-патріотичне виховання» та «громадянське виховання» у сучасній педагогічній науці.
2. Історико-педагогічні передумови формування і розвитку ідей національно-патріотичного та громадянського виховання в Україні.
3. Основні напрями, принципи та цінності національно-патріотичного й громадянського виховання в освітньому процесі.
4. Роль мистецької освіти і музичного мистецтва у формуванні патріотичної свідомості, національної гідності та громадянської активності учнів.

Література [3]; [6]; [8]; [9].

Тема 2. Особливості підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів у сучасних умовах.

1. Особистісний, діяльнісний, компетентнісний підходи у підготовці майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів.
2. Національно-патріотична та громадянська компетентність майбутнього вчителя.
3. Формування готовності майбутнього вчителя до здійснення національно-патріотичного та громадянського виховання учнів.
4. Процес організації виховної роботи майбутнім учителем.

Література [2]; [7]; [9]; [10].

Тема 3. Музично-естетичні чинники національно-патріотичного та громадянського виховання учнів.

1. Музичне мистецтво як суспільне явище.
2. Зміст і завдання естетичного виховання.
3. Національна основа мистецької освіти.
4. Гуманістична парадигма мистецького навчання.
5. Сутність народної педагогіки в системі громадянського виховання.

Література [1]; [5]; [8]; [12].

Змістовий модуль 2. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів

Тема 1. Умови удосконалення педагогічної майстерності майбутнього вчителя.

1. Умова як філософська, психологічна та педагогічна категорія.
2. Сутність поняття «педагогічна майстерність».
3. Основні елементи педагогічної майстерності.
4. Шляхи удосконалення педагогічної майстерності майбутнього вчителя.

Література [2]; [9]; [10]; [11].

Тема 2. Підвищення рівня патріотичності та громадянськості студентів закладів вищої освіти у процесі навчання.

1. Патріотичність та громадянськість як інтегративні якості особистості.
2. Основні напрямки підвищення рівня патріотичності та громадянськості майбутніх учителів.

3. Педагогічні умови розвитку та етапи формування патріотичності та громадянськості майбутніх учителів.
4. Громадська діяльність студентів у закладах вищої освіти.
5. Шляхи, форми та методи удосконалення патріотичності та громадянськості майбутніх учителів.

Література [4]; [6]; [9]; [10].

Тема 3. Національно-патріотичне та громадянське самовдосконалення майбутнього вчителя.

1. Самоактуалізація як вроджене прагнення людини.
2. Сутність і зміст понять «саморозвитку» та «самовдосконалення» в акмеологічному підході.
3. Етапи організації та шляхи підвищення ефективності національно-патріотичного та громадянського самовдосконалення майбутнього вчителя.
4. Завдання педагогів в процесі національно-патріотичного та громадянського самовдосконалення майбутнього вчителя.
5. Напрямами виховної діяльності в національно-патріотичному та громадянському самовдосконаленні майбутнього вчителя.

Література [2]; [3]; [6]; [9].

Змістовий модуль 3. Методичні аспекти підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів

Тема 1. Основні критерії, показники та рівні готовності майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів.

1. Сутність і зміст поняття «готовність майбутнього вчителя» до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів.
2. Критерії оцінювання готовності майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів.
3. Показники сформованості кожного критерію та їх діагностичні параметри.
4. Рівні готовності та їх характеристика у контексті професійного становлення майбутнього педагога.

Література [3]; [4]; [9]; [11].

Тема 2. Модель підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів.

1. Науково-методологічні засади моделювання підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання.
2. Структурні компоненти моделі підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання.
3. Педагогічні умови реалізації моделі у процесі фахової підготовки студентів закладів вищої освіти.
4. Очікувані результати впровадження моделі у формуванні професійної, громадянської та національно-патріотичної компетентності майбутнього вчителя.

Література [2]; [5]; [7]; [9].

Змістовий модуль 4. Національно-патріотичне та громадянське виховання як цілісний процес становлення й розвитку особистості

Тема 1. Національно-патріотичне та громадянське виховання: базові дефініції, нормативно-правова база, проблематика.

1. Базові поняття та сутність національно-патріотичного й громадянського виховання в сучасній педагогіці.
2. Нормативно-правова база України щодо реалізації національно-патріотичного та громадянського виховання у закладах освіти.

3. Проблеми та суперечності у сучасній теорії й практиці виховання громадянської та патріотичної свідомості.
4. Роль музичного мистецтва як засобу формування національної ідентичності та громадянських цінностей учнівської молоді.

Література [3]; [6]; [7]; [8].

Тема 2. Національно-патріотичне та громадянське виховання як складова компетентнісної освітньої діяльності.

1. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: зміст, структура та його значення для виховної роботи.
2. Інтеграція національно-патріотичного та громадянського виховання у систему формування ключових і професійних компетентностей здобувачів освіти.
3. Освітні технології та форми діяльності, що сприяють розвитку громадянської активності, патріотизму та відповідальності учнів.
4. Роль учителя у формуванні компетентної, національно свідомої особистості через засоби музичного мистецтва.

Література [2]; [4]; [7]; [8].

Змістовий модуль 5. Виховний потенціал музичного мистецтва як фактору формування національно-патріотичних і громадянських почуттів особистості

Тема 1. Інструментальні та вокальні твори, хоровий спів як засоби національно-патріотичного та громадянського виховання.

1. Музичне мистецтво як виховний ресурс: роль інструментальної, вокальної, оркестрової та хорової творчості у формуванні національно-патріотичної та громадянської свідомості.
2. Інструментальні твори патріотичного змісту: художньо-естетичне осмислення тем боротьби, волі, історичної пам’яті.
3. Вокальні та хорові твори українських композиторів як засіб емоційно-ціннісного впливу на формування національно-патріотичних і громадянських якостей.
4. Практичне використання музичних творів у освітньому процесі для розвитку національно-патріотичних і громадянських почуттів учнів.

Література [1]; [5]; [8]; [12].

Тема 2. Роль музичної державної символіки у формуванні національно-патріотичної та громадянської свідомості.

1. Використання державної музичної символіки як засобу національно-патріотичного та громадянського виховання особистості.
2. Національно-патріотичне та громадянське виховання у процесі опанування українських народних інструментів.
3. Державний Гімн України як емоційний рушій суспільної свідомості.
4. Суспільно-політична роль кобзарства та його вплив на формування національно-патріотичних та громадянських якостей особистості.

Література [1]; [5]; [8]; [12].

Тематичний план навчальної дисципліни

4-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1. Музичне мистецтво в системі підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів										
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів										
Тема 1. Національно-патріотичне та громадянське виховання як педагогічна проблема	10	2	2	–	6	10	1	–	–	9
Тема 2. Особливості підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів у сучасних умовах	10	2	2	–	6	10	1	–	–	9
Тема 3. Музично-естетичні чинники національно-патріотичного та громадянського виховання учнів	10	2	2	–	6	10	–	–	–	10
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6	–	18	30	2	–	–	28
Усього годин	30	6	6	–	18	30	2	–	–	28
Змістовий модуль 2. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів										
Тема 1. Умови удосконалення педагогічної майстерності майбутнього вчителя	10	2	2	–	6	10	1	–	–	9
Тема 2. Підвищення рівня патріотичності та громадянськості студентів закладів вищої освіти у процесі навчання	10	2	2	–	6	10	1	–	–	9
Тема 3. Національно-патріотичне та громадянське самовдосконалення майбутнього вчителя	10	2	2		6	10	–	–	–	10
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6	–	18	30	2	–	–	28
Усього годин	30	6	6	–	18	30	2	–	–	28

Змістовий модуль 3. Методичні аспекти підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів										
Тема 1. Основні критерії, показники та рівні готовності майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів	15	4	2	–	9	15	1	1		13
Тема 2. Модель підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів	15	2	4	–	9	15	1	1		13
Разом за змістовим модулем 3	30	6	6	–	18	30	2	2		26
Усього годин	30	6	6	–	18	30	2	2		26
Змістовий модуль 4. Національно-патріотичне та громадянське виховання як цілісний процес становлення й розвитку особистості										
Тема 1. Національно-патріотичне та громадянське виховання: базові дефініції, нормативно-правова база, проблематика	15	4	2	–	9	15	–	1		14
Тема 2. Національно-патріотичне та громадянське виховання як складова компетентнісної освітньої діяльності	15	2	4	–	9	15	–	1		14
Разом за змістовим модулем 4	30	6	6	–	18	30	–	2		28
Усього годин	30	6	6	–	18	30	–	2		28
Змістовий модуль 5. Виховний потенціал музичного мистецтва як фактору формування національно-патріотичних і громадянських почуттів особистості										
Тема 1. Інструментальні та вокальні твори, хоровий спів як засоби національно-патріотичного та громадянського виховання	15	4	2	–	9	15	–	1		14
Тема 2. Роль музичної державної символіки у формуванні національно-патріотичної та громадянської свідомості	15	2	4	–	9	15	–	1		14
Разом за змістовим модулем 5	30	6	6	–	18	30	–	2		28
Усього годин	30	6	6	–	18	30	–	2		28
Разом за курсом	150	30	30	–	90	150	6	6	–	138

Теми семінарських занять
4-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Національно-патріотичне та громадянське виховання як педагогічна проблема	2	0
2	Особливості підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів у сучасних умовах	2	0
3	Музично-естетичні чинники національно-патріотичного та громадянського виховання учнів	2	0
4	Умови удосконалення педагогічної майстерності майбутнього вчителя	2	0
5	Підвищення рівня патріотичності та громадянськості студентів закладів вищої освіти у процесі навчання	2	0
6	Національно-патріотичне та громадянське самовдосконалення майбутнього вчителя	2	0
7	Основні критерії, показники та рівні готовності майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів	2	1
8	Модель підготовки майбутнього вчителя до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів	4	1
9	Національно-патріотичне та громадянське виховання: базові дефініції, нормативно-правова база, проблематика	2	1
10	Національно-патріотичне та громадянське виховання як складова компетентнісної освітньої діяльності	4	1
11	Інструментальні та вокальні твори, хоровий спів як засоби національно-патріотичного та громадянського виховання	2	1
12	Роль музичної державної символіки у формуванні національно-патріотичної та громадянської свідомості	4	1
	Разом	30	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – ***1-2 год. / 1 заняття***;
- підготовка проектних (самостійних) завдань - ***1–4 год. / 1 проєкт.;***
- написання рефератів – ***10 год. / 1 робота;***
- підготовка до контрольних заходів – ***10 год. / 1 захід.***

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	30	6
2	Підготовка проєктних (самостійних) завдань	40	102
3	Написання реферату	10	20
4.	Підготовка до контрольних заходів	10	10
	Разом	90	138

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:
   - лекція;
   - пояснення;
   - дискусія;
   - диспут;
   - обговорення;
   - ілюстрування;
   - демонстрування (презентація);
   - наочно-слуховий метод;
   - наочно-зоровий метод;
   - метод рухової наочності
2) на семінарських заняттях:
   - практична робота;
   - інтерактивні методи (фасилітована дискусія, проблемне навчання);
   - робота в групах;
   - опрацювання дискусійних питань;
   - фронтальне опитування;
   - частково-пошуковий метод;
   - спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді;
- проєктні (самостійні) роботи;
- реферати;
- контрольна робота.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 90 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 10 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Практичні заняття		**Критерії оцінювання**
денна	**заочна**	
2	10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	8	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	6	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	3	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
		Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (ДФН - 15 відповідей по 2 бали, 30 балів ЗФН - 3 відповіді по 10 балів).

Самостійна (проєктна) робота	**Критерії оцінювання**
2	Студент виконує роботу у встановлений термін; зміст роботи відповідає обраній темі; проблема, яка розглядається в самостійній проектній роботі, викладена повно, послідовно та точно; робота має ілюстративну частину, презентація і обґрунтування власної думки з проблеми є креативною та послідовною.
1,5	Студент виконує роботу у встановлений термін; зміст роботи відповідає обраній темі; допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, презентація і обґрунтування власної думки з проблеми є креативною та послідовною. Основні пункти роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки.
1	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал. У роботі висновків носять декларативний характер.
0,5	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає неповну відповідь, не має ілюстративного матеріалу. У роботі немає висновків. У роботі висновки не відповідають обраній темі.
0	Студент не виконує роботи.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 робіт по 2 бали ДФН, ЗФН).

Реферат	**Критерії оцінювання**
10	Реферат має обсяг 15 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

6	Реферат має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
4	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
0	Тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (1 реферат 10 балів ДФН, ЗФН).

Контрольна робота	**Критерії оцінювання**
10	Робота виконана без змістових помилок, містить точні відповіді на питання теоретичного характеру. Студент демонструє повне, вичерпне та критичне розуміння всього теоретичного матеріалу; висловлює власні обґрунтовані міркування, може пропонувати нові підходи, демонструючи енциклопедичні знання з теми.
8	Робота представлена з повними та правильними відповідями. Студент проводить ґрунтовний аналіз, узагальнення та формулює обґрунтовані висновки; виявляє елементи креативності та оригінальності у вирішенні завдань. Відповіді логічні, послідовні, добре аргументовані; текст грамотний, стилістично витриманий.
6	Робота виконана з огріхами. Проте студент демонструє достатнє розуміння теоретичного матеріалу, вільно оперує основними поняттями; відповіді повні та коректні за змістом, хоча можуть бути невеликі неточності або недоліки у формулюванні. Присутній елементарний аналіз, висновки логічні; можуть бути поодинокі спроби креативного підходу до виконання завдань.
4	Робота виконана з неточностями у формулюванні та значними огріхами. Студент демонструє базове, але неглибоке розуміння основних понять та принципів; відповіді містять основні елементи, але можуть бути неточними, непослідовними або з деякими помилками. Є спроби аналізу або узагальнення, але вони поверхові або несистемні; елементи творчості відсутні або дуже слабкі.
2	Робота містить значну кількість помилок. Студент демонструє фрагментарне, поверхове або помилкове розуміння ключових понять та основних напрямів музично-педагогічного джерелознавства; відповіді неповні, неточні, з численними фактичними помилками. Відсутні спроби аналізу, узагальнення або творчого підходу до завдань.
0	Робота не виконувалася.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів для ДФН і ЗФН.

4-й семестр

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Практичні заняття	15х2 бали = 30 балів	3х10 бали = 30 балів
Самостійна (проектна) робота	15х2 бали = 30 балів	15х2 бали = 30 балів
Реферат	3х10 бали = 30 балів	3х10 бали = 30 балів
Контрольна (письмова) робота	1х10 балів= 10 балів	1х10 балів= 10 балів
Всього	**100**	**100**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

4-й семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т2	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т3	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
ЗМ2	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т2	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т3	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	–
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
ЗМ3	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	4	Самостійна (проєктна) робота	4
ЗМ4	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2
	Т2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	4	Самостійна (проєктна) робота	4
ЗМ5	Т1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	2	Самостійна (проєктна) робота	2

	Т2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	5
		Самостійна (проєктна) робота	4	Самостійна (проєктна) робота	4
Реферат			30	Реферат	30
Контрольна робота			10	Контрольна робота	10
Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			**100**	**Сума**	**100**

9. Засоби навчання

Для лекційних занять використовуються: мультимедійні презентації, відеоматеріали, проектор, онлайн-ресурси, електронні репозитарії, фонди, бібліотеки.

Для практичних занять використовуються практичні завдання та інструкції, комп'ютери/ноутбуки з доступом до Інтернету, програмне забезпечення, бібліотечний фонд університету та електронні репозитарії світу.

Для самостійної роботи: методичні рекомендації, наукова література (статті, монографії), онлайн-ресурси (освітні платформи, веб-сайти з прикладами музично-педагогічних джерел, форуми для обміну досвідом), програмне забезпечення для створення презентацій та проєктів.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Гатрич І. Г., Гатрич Л. Д. Виховання патріотизму засобами вокально-хорового мистецтва у закладах загальної середньої та позашкільної освіти : навч.-метод. посіб. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 148 с.
2. Кульбач Л. М. Громадянські компетентності педагога : навч.-метод. посіб. Дніпро : КЗВО «ДАНО» ДОР», 2024. 69 с.
3. Кучинська І. О. Громадянське виховання в Україні: минулий досвід та сучасні проблеми : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : вид. ПП Зволейко Д.Г., 2015. 112 с.
4. Особистісно орієнтовані технології національно-патріотичного виховання учнівської молоді в громадських об'єднаннях : метод. посіб. / Т. К. Окушко та ін. Київ-Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 198 с.
5. Тупікова Г. А. Виховання патріотизму майбутніх учителів засобами українського музичного мистецтва : метод. рекомендації. Чернігів, 2015. 100 с.
6. Утвердження української національної та громадянської ідентичності : монографія. К. Журба та ін. Київ : «Компрінт», 2024. 232 с.
7. Філіпчук Г. Національна ідентичність : культурно-освітній вимір : монографія Чернівці : Друк Арт, 2016. 304 с.
8. Щербак І. В. Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного виховання : навч.-метод. посіб. Миколаїв : Іліон, 2020. 230 с.
9. Щербак І. В. Підготовка вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання : навч.-метод. посіб. Миколаїв : Іліон, 2018. 200 с.
10. Щербак І. В. Підготовка студентів музично-педагогічних ЗВО до громадянського виховання учнів у сучасних умовах / Національно-патріотичне виховання студентів в освітньо-виховному середовищі університету засобами музичного мистецтва: кол. монографія / О. І. Стрихар та ін. Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2018. С. 224–250.

11. Щербак І. В. Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до громадянського виховання учнів на засадах компетентнісного навчання / Національно-патріотичне виховання студентів в освітньо-виховному середовищі університету засобами музичного мистецтва : монографія Ч. 2. / О. І. Стрихар та ін. Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2020. С. 167–199.
12. Юзюк Н. Ф., Тесля О. І. Моя країна – Україна: патріотичне виховання засобами музичного мистецтва : навч.-метод. посіб. Львів : НМЦО м. Львова, 2015. 179 с.

Допоміжна література

1. Бех І. Д., Петрочко Ж. В., Кириченко В. І. З Україною в серці: (тренінг з нац.-патріот. виховання дітей та молоді) : посіб. Вид. 2-ге, змін. Харків : Друк. Мадрид, 2016. 140 с.
2. Лісовець О. В. Національно-патріотичне виховання з основами народознавства : навч.-метод. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 111 с.
3. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді : навч.-метод. посіб. / Н. М. Богомолова та ін. Київ : ОВК, 2016. 148 с.
4. Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.2023 № 1322. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1322-2023-%D0%BF#Text
5. Руденко Ю. Консолідаційна модель національної ідентичності: від теорії суверенітету до теорії політичної модернізації : монографія. Київ : «Видавництво Людмила», 2020. 364 с.
6. Тупікова Г. А. Підготовка майбутніх учителів до патріотичного виховання школярів засобами українського музичного мистецтва: дис. … канд. пед. наук: 13.00.04. Суми, 2018. 298 с.
7. Український дитячий музичний фольклор у художньому розвитку молодших школярів : навч.-метод. посіб. / упоряд. М. В. Вацьо. Вінниця, 2015. 120 с.
8. Формування в учнів основної школи національно-культурної ідентичності в контексті сучасних полікультурних впливів : посіб. / І. Д. Бех та ін. Київ, 2019. 114 с.
9. Череповська Н. І. Медіаосвітні ресурси розвитку патріотизму і критичного мислення молоді : навч.-метод. посіб. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2017. 156 с.
10. Щербак І. В. Категорійно-понятійний апарат дослідження готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до громадянського виховання учнів. Complexities of education of modern youth and students. 2024. December. P. 280–289.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. https://academyart.org.ua/ (Національна академія мистецтв України).
2. https://composersukraine.org/index.php?id=19 (Національна спілка композиторів України)
3. http://mari.kyiv.ua/ (Інститут проблем сучасного мистецтва НАМУ).
4. http://noni.org.ua/ (Національний академічний оркестр народних інструментів України).
5. https://nsou.com.ua/ (Національний симфонічний оркестр України).
6. http://term.in.ua (Словник-довідник музичних термінів за книгами Ю. Є. Юцевича).
7. https://ukrainianlive.org/ (Ukrainian Live Classic: перший мобільний додаток з українською класичною музикою).
8. https://ukrainianlive.org/ukrainian-scores (Ноти українських композиторів).

9. https://www.europeana.eu/en (Спільний європейський простір даних для культурної спадщини).
10. https://www.facebook.com/ukrnotes.in.ua/ (Ноти українських композиторів).
11. https://www.free-scores.com/index_uk.php (Оркестрові партитури. Інтерактивний зчитувач партитур).
12. https://www.genial.ly/ (Genially: платформа для створення інтерактивних презентацій, інфографіки, навчальних матеріалів).
13. https://www.loc.gov/ (Library of congress – Бібліотека Конгресу).
14. http://www.mutopiaproject.org (Mutopia Project – Ноти для всіх).
15. http://www.nbuv.gov.ua/ (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського).
16. https://www.nporchestra.com/ (Національний президентський оркестр).
17. https://www.symphonicband.org.ua/ (Національний академічний духовий оркестр України).
18. http://www.ukrbook.net (Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова»).
19. https://www.zpo.org.ua/ (Заслужений академічний оркестр України Зразково-показовий оркестр Збройних Сил України).
20. https://surl.li/olblwu (Інститут громадянської освіти Національного університету «Києво-Могилянська академія»).
21. https://ipo.org.ua/pro-nas/ (Інститут політичної освіти).
22. https://ipv.org.ua/laboratoriia-natsionalno-patriotychnoho-vykhovannia/ (Відділ національно-патріотичного виховання Інституту проблем виховання АПН України).
23. https://udcnpvctum.kyiv.ua (Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді).